Puškin'i 100 a. surmapäeva mälestamise puhul 1937. a. Tartus. Samuti on ta koostanud puugravüüri- ja Puškini-näituse kataloogi. T. kirjutistest mainitagu „Friedr. Rob. Faehlmanni tõestatud ja oletatavaid portreid" (ERM-i Aastaraamat XIV, Tartu, 1939).

K a m p m a a, Peaj. IV (1936); isikl. jm. saadud andmed. *B. L.*

TAUBE, Michael v., vabahärra, vene õigusteadlane, sünd. 15. V 1869 vkj. Pavlovskis Peterburi lähedal, lõpetas 1891 Peterburi ülikooli õigusteaduskonna, omandas 1896 seals. magistri ja 1899 doktori astme, oli a-st 1903 Peterburi ülikoolis rahvusvahelise õiguse erakorraline prof. ja a-st 1906 korraline prof., 1911—17 prof. keiserlikus õigusteaduse instituudis; ta sai haridusministri abiks 1911, senaatoriks 1915 ja riiginõukogu liikmeks 1917. A-il 1909—21 on ta olnud Haagi Rahvusvahelise Vahekohtu liige, 1923—29 Berliinis Vene teadusliku instituudi prof. ja a-st 1931 rahvusvahelise õiguse dots., hiljemini honoraarprof. Münsteri ülikoolis, ühtlasi (Carnegie-nimelise) rahvusvahelise õiguse akadeemia (Haagis) prof. ja kuratooriumi liige selle asutamisest (1914) peale. — T. on tegelnud peamiselt rahvusvahelise õiguse ja rahvusvahelise poliitika, ent ka ajaloo, genealoogia ja heraldika alal. Eesti ajaloo seisukohalt on tähtsamad ta tööd genealoogiast „Archiv des uradeligen Geschlecnts Taube, sonst Tuve genannt", 3 annet (I: Der Ursprung des Geschlechts, Peterburi, 1909; II, 1 ja 2: Urkundenbuch . . ., Tartu, 1911 ja 1914), „Die von Uxkull" I, II (I Berliin, 1930; II Tall., 1936) ja käsitlused „Russische und litauische Fürsten an der Düna zur Zeit der deutschen Eroberung Livlands" (Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven 1935, nr. 3/4) ning „Internationale und Kirchenpolitische Wandlungen im Ostbaltikum und Russland zur Zeit der deutschen Eroberung Livlands" (Jahrbücher für Geschichte Osteuropas 1938, nr. 1). Muist T. teoseist mainitagu „Исторія зарожденія современнаго международнаго права" I, II (I Peterburi, 1894; II kd. ilm. pealkirjaga „Принципы мира и права въ международныхъ столкновеніяхъ среднихъ вѣковъ", Harkov, 1899) ja memuaare „La politique russe d'avant guerre et la fin de l'Empire des Tsars" (1928; saksa keeles „Der grossen Katastrophe entgegen", Berliin ja Leipzig, 1929; 2. täiendatud tr. 1937).

Isikl. saadud andmed. *H. S.; T.*

***TEEMANT, Jaan,** riigimees, oli riigivanemaks veebr-st juulini 1932 ta poolt kujundatud, järjekorras neljandas koalitsioonivalitsuses, millest võtsid osa põllumeestekogude ja asunikkude koondis ning rahvuslik keskerakond. Majanduskriisi olustikus tuli T-i valitsusel võidelda suurte raskustega. Riigi eelarve tasakaalustamiseks tehti olulisi kärpimisi ja koondati ametnikkude koosseise. Põllumajanduse kaitseks piirati ajaliselt kinnisvarade sundmüüki maal, pikendati vastava (nn. moratooriumi-) seadusega põllumeeste võlgade tasumist ja vähendati talunikkude tulumaksu. Terava tööpuuduse pehmendamiseks pandi kehtima Teenistusvahekordade korraldamise seadus, millega keelati olla riigi ja omavalitsuse teenistuses kahel kindlapalgalisel kohal ja võimaldati teatavail tingimusil vallandada teenistuskohalt üks abikaasadest. Paljude kaupade tolle tõsteti kahel korral. Võitluses krooni-kursi ümber jätkas valitsus kindlakujuliselt krooni senise kursi hoidmist. Konkreetse aktina Põhiseaduse parandamise suunas võeti Riigikogu poolt kevadel 1932 vastu rahvaesinduses endas väljatöötatud Põhiseaduse muutmise eelnõu, mis tuli viia rahvahääletusele. Varemini sõlmitud kokkuleppe järgi alustati nn. uussakslastele neilt võõrandatud mõisade eest tasu maksmist rahas ja metsalankides. Välisminister J. Tõnisson'i (vt. ka *Suppl.*) kaastööl sõlmis Eesti Nõukogude-Venega mittekallaletungilepingu ja lepituskonventsiooni (mais 1932). V Riigikogu valimiste järel lahkus T-i valitsus ametist, andes aset K. Eenpalu (vt. ka *Suppl.*) valitsusele. T. oli ka IV ja V Riigikogu liige põllumeestekogude rühmas. K. Päts'i (vt. ka *Suppl.*) valitsuse poolt 12. III 1934 teostatud pöörde järel astus T. s. a. sügisel Riigikogus käredalt välja valitsuse autoritaarse suuna vastu; see samm aitas omajagu kaasa Riigikogu laialisaatmisele ja vaikivasse olekusse asetamisele kogu Põhiseaduse kriisi ajaks. Okt-i lõpul 1936 võttis T. osa riigivanem K. Päts'ile nelja endise riigivanema (koos J. Tõnisson'i, A. Piibu ja J. Kukega) poliitilise märgukirja esitamisest Rahvuskogu kujundamise asjus demokraatlikult lähtekohalt. Hiljemini on T. seisnud poliitilisest elust kõrval. Riigi-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 334